



Акционерско друштво во државна сопственост за вршење на дејноста
давање услуги во воздухопловната навигација

Shoqëri aksionare në pronësi shtetërore për kryerjen e aktiviteti dhënie
të shërbimeve të trafikut ajror

ShA – M-NAV SHKUP

Programi i investimeve për vitin 2024

Nëntor 2023



IDENTIFIKIMI I DOKUMENTIT

Përshkrimi i dokumentit: Programi i investimeve i ShAM-NAV Shkup për vitin 2024 përfshin vlerën e përgjithshme të investimeve të planifikuara për vitin 2024, shqarime për financimin e investimeve të planifikuara, si dhe një paraqitje të veçantë të investimeve të financuara me fonde të siguruara nga huaja e BERZH-it dhe investimet e planifikuara me fonde të veta dhe/ose me mbështetje nga investime vendase dhe ndërkombëtare. Gjithashtu, është dhënë një paraqitje tabelare e strukturës financiare të investimeve.

titulli

SHA "M-NAV" SHKUP
PROGRAMI I INVESTIMEVE PËR VITIN 2024

Numri referues: MNV-810-103.09**Numri i botimit:** 1.0**Data:** 12.12.2023**Ekstrakt:**

"...Njëkohësisht, investimet e planifikuara në shumën e tyre totale paraqesin një dalje të fondeve të veta të Shoqërisë për vitin 2024. Shpenzimi i investimeve për vitin 2024 do të pasqyrohet përmes shpenzimit të amortizimit në Planin Financiar të M-NAV për vitet 2025, 2026, 2027 etj., në varësi të periudhës së amortizimit të investimeve..."

Fjalë kyçe:

Marrëveshja e huas e lidhur me BERZH, investime të planifikuara, fonde të veta, fonde të siguruara me hua nga BERZH, financimi i investimeve, amortizimi, struktura financiare e investimeve.

Statusi i dokumentit:		Klasifikimi:	
Versioni i punës		Dokumenti i brendshëm	
Versioni i saktë	√	Dokumenti publik	√
Botimi i shpallur		I besueshëm	

Lokacioni: Shkup**PRANIMI I DOKUMENTIT**

Në tabelën vijuese janë paraqitur autorët dhe personat të cilët e kanë përpunuar/miratuar këtë dokument.

Funksioni	Emri, mbiemri dhe nënsjkrim	Data
------------------	------------------------------------	-------------

Përgatiti	<p>Filip Trandafilovski Udhëheqës i Departamentit të Planifikim, Zhvillim dhe Huamarrjes Ndërkombëtare.</p>	
Kontrolloi Aspekti - cilësia	<p>Leonora Shala Udhëheqëse e Departamentit për Cilësi - Siguri në Departamentin e Sistemeve të Menaxhimit të Integruar</p>	
Miratuan	<p>Fahrudin Hamidi Kryetar i Këshillit Drejtues dhe Drejtor ekzekutiv i Fluturimit ajror</p> <p>Lube Stamenovski Anëtar i Këshillit Drejtues dhe Drejtor Ekzekutiv i Aviacionit Teknik</p> <p>D-r Hasim Deari Anëtar i Këshillit Drejtues dhe Drejtor ekzekutiv i Çështjeve Financiare, i Çështjeve Juridike, Zhvillim dhe i Investimeve</p>	

PËRMBAJTJA

1,	PROGRAMI I INVESTIMEVE ShA M-NAV. SHKUP	5
2,	FINANCIMI I INVESTIMEVE TË PLANIFIKUARA PËR VITIN 2024	5
3,	INVESTIME TË FINANCUARA ME FONDE TË SIGURUARA PËRMES KREDISË NGA BANKA VENDORE BERZH.....	6
4.	PLANIFIKIMET E INVESTIMEVE TË KRYERA ME BURIMET E VETA	8
5.	STRUKTURA FINANCIARE E INVESTIMEVE	9

1. PROGRAMI I INVESTIMEVE ShA M-NAV. SHKUP

Periudha: Viti 2024

GJITHËSEJ VLERA: 349 856 315,67 DENARË

2. FINANCIMI I INVESTIMEVE TË PLANIFIKUARA PËR VITIN 2024

Në bazë të Nenit 60 të Ligjit për Aviacionin ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" nr. 14/06, 24/07, 103/08, 67/10, 24/12, 80/12, 155/12, 42/14, 97/15, 152/15, 27/16, 31/16 dhe 64/18 dhe "Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" nr. 220/19), Qeveria e Republikës së Maqedonisë formoi Shoqërinë Aksionare me pronë shtetërore dhënie të shërbimeve të navigacionit ajror - ShA "M-NAV" Shkup, e cila u regjistrua në Regjistrin Qendror të Republikës së Maqedonisë së Veriut më 4 qershor 2009.

Si shoqëri tregtare sipas Nenit 469 të Ligjit për Shoqëritë Tregtare ("Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë" nr. 28/2004, 85/2005, 25/2007, 87/2008, 42/10, 48/10, 24/11, 166/12, 70/13, 119/13, 120/13, 187/13, 38/14, 41/14, 138/14, 88/15, 192/15, 6/16, 30/16, 61/16, 64/18 dhe 120/18, dhe "Gazeta Zyrtare e Republikës së Maqedonisë së Veriut" nr. 290/20 dhe 215/21), ShAM-NAV Shkup ka obligim të përgatisë dhe të paraqesë raporte në përputhje me standardet ndërkombëtare të kontabilitetit të publikuara në "Gazeta Zyrtare e RM" nr. 159/2009, sipas të cilave Shoqëria përgatit raportet e saj financiare bazuar në principet e kontabilitetit mbi bazën e vlerës së transaksionit.

Kjo nënkupton që ShA M-NAV Shkup, me regjistrim në vitin 2009 si një shoqëri aksionare që ka burime të veta të të ardhurave, nuk e planifikon shumën e përgjithshme për investime si një shpenzim në Planin Financiar të Shoqërisë, të njëjtat sipas dispozitave të Ligjit për Shoqëritë Tregtare dhe standardeve ndërkombëtare të raportimit financiar të miratuara, - **Shpenzimi i investimeve shprehet përmes amortizimit, si një zë shpenzimesh në Planin Financiar njihet vetëm pjesa bazuar në amortizimin e llogaritur të tyre.**

Njëkohësisht, investimet e planifikuara në shumën e tyre totale përfaqësojnë një dalje të fondeve të veta të Shoqërisë për vitin 2024. Shpenzimi i investimeve për vitin 2024 do të shprehet përmes shpenzimit të amortizimit në Planin Financiar të M-NAV për vitet 2025, 2026, 2027... në varësi të periudhës së amortizimit të investimeve.

Për të tejkaluar vështirësitë financiare të ShAM-NAV Shkup, si pasojë e pandemisë së Covid-19 që pati ndikime të drejtpërdrejta në trafikun ajror, Shoqëria me qëllim të rifinancimit dhe mbylljes së Marrëveshjes aktuale për kredi të lidhur me BERZH (nr. ref. 44067) më 24.09.2013 për financimin e "Projektit për modernizimin e M-NAV/ Përmirësimin e sistemit të navigacionit ajror të Maqedonisë" – pa garanci shtetërore në shumën prej 11 150 000 euro, ka nënshkruar dy marrëveshje të reja: Marrëveshje për kredi me BERZH (rr. ref. 53184) në shumën totale prej 9 770 000 euro dhe Marrëveshje për miratimin e një kredie afatgjatë me ShA Komercialna Banka Shkup në shumën totale prej 5 000 000 euro - të dyja pa garanci shtetërore, për të cilat është marrë miratimi nga Qeveria e Republikës së Maqedonisë së Veriut.

Sipas të dhënave të lartpërmendurës, ShAM-NAV Shkup me fondet në dispozicion të siguruara nga kredia e BERZH-it, si dhe nga fondet e veta dhe/ose me mbështetje nga institucionet vendase dhe ndërkombëtare, duke pasur parasysh përputhshmërinë e plotë të rrjedhat e parave dhe likuiditetin e ndërmarrjes, në vitin 2023 planifikon të realizojë investime në shumën totale prej 349 856 315,67 denarë.

Qëllimi i investimeve të planifikuara dhe burimet e financimit janë të përmendura në Pikën 3 dhe Pikën 4 më poshtë

3. INVESTIME TË FINANCUARA ME FONDE TË SIGURUARA PËRMES KREDISË NGA BANKA VENDORE BERZH

VLERA GJITHËSEJ : 283 559 315,67

	Emri i projektit / aktivitetit	Një përshkrim i shkurtër dhe statusi i realizimit	Parashikim i buxhetit për vitin 2024
1.	Furnizim me sistem të ri ATM, përfshirë edhe një sallë teknike operative për të njëjtën.	<p>Sistemi ATM është sistemi primar përmes të cilit realizohet shërbimi themelor i ShA M-NAV Shkup, që është dhënie të shërbimeve të navigacionit ajror në hapësirën ajrore të Republikës së Maqedonisë së Veriut, me qëllim që të sigurohet një trafik ajror i sigurt, të rregullt dhe efikas. Kontrata për furnizim, instalimin dhe testimin e sistemit të ri ATM, përfshirë edhe sallën tekniko-operacionale, në vlerë prej 484.551.000,00 denarë, u nënshkrua me kompaninë Leonardo më 14.12.2018. Në realizimin e deri më tanishëm e tij janë përfunduar: Në realizimin aktual janë kompletuar: përgatitja e dokumentacionit, përshtatja e sistemit, trajnimi i personelit teknik dhe operativ në M-NAV, FAT (Factory Acceptance Test). Në vitin 2023, sistemi është dorëzuar dhe është instaluar në ambientet e M-NAV. Në proces është faza e heqjes së shënimeve të vogla të mbetura nga testimi. Në lidhje me pjesën e projektin që ka të bëjë me ndërtimin e ndërtesës tekniko-operacionale, gjatë dhjetorit të vitit 2021, Leonardo dërgoi shpenzime shtesë të vlerësimit për realizimin e ndërtesës, të cilat shkaktohen nga dallimet midis projektit të parëndësishëm dhe projektit bazë për ndërtimin e ndërtesës tekniko-operacionale si pjesë e Kontratës për blerjen e sistemit ATM. Si përgjigje, M-NAV përgjigje është dërguar një kërkesë tek Leonardo për rishikim dhe ndarjen e detajuar të çmimit total të ofruar në komponentë të veçantë.</p> <p>Në lokacionin e projektit filluan aktivitetet ndërtimore brenda afatit ligjor të Miratimit për Ndërtim të dhënë nga Ministria e Transportit dhe Lidhjeve, por u ndaluan deri në marrjen e një vendimi të fundit nga KD i M-NAV lidhur me pajtimin e shpenzimeve shtesë për realizim të plotë. Në tremujorin e dytë të vitit 2022 u mbajtën disa takime mes Këshillit Drejtues të M-NAV dhe përfaqësuesve të Leonardo, me qëllim për të tejkaluar dallimet në lidhje me shpenzimet. Si rezultat i kësaj, u përgatit Change order CO-H-002, i miratuar nga EBOR dhe nënshkruar nga M-NAV. Megjithatë, për shkak të pamundësisë së Leonardos për të realizuar ndërtimin me shpenzimet e parashikuara, Leonardo kërkoi negociatë për anulimin e komponentësh për ndërtimin e ndërtesës tekniko-operacionale. Negociatat përfundimtare u mbajtën në Shkup më 24.01.2023, ku u arrit vendim për anulimin përfundimtar të ndërtesës tekniko-operacionale, pra largimin e kësaj komponente nga Kontrata dhe zhvendosjen e sistemit ATM në hapësirat e reja të adaptuara në ndërtesën e M-NAV. EBOR dha miratim (No objection) për këtë propozim, dhe më 31.03.2023 u nënshkrua Amendamenti nr.2 i kontratës, duke mbyllur formalisht këtë çështje.</p> <p>Përfundimi i komponentës projektuese për sistemin ATM, përfshirë edhe sallën tekniko-operacionale, është parashikuar të finalizohet deri në fund të vitit 2024.</p> <p>Implementimi i këtij projekti nisi në kuadër të Marrëveshjes për Kredi nr. 44067, ndërsa vazhdoi në kuadër të Marrëveshjes së re për Kredi, nr. 53184.</p>	163 098 000,00

2.	Sistemi i radios VHF dhe lidhje me mikrovalë	<p>Sistemi VHF është sistem për radiotelefoni në aviacion, i cili nëpërmjet një sistemi radio komunikimi operon në diapazonin e frekuencave të destinuara ekskluzivisht për atë qëllim. Ky projekt duhet të zëvendësojë pajisjet ekzistuese të radios dhe sistemin e transmetimit me një të ri.</p> <p>Marrëveshje për blerjen dhe Amendamenti nr. 1 i kësaj Marrëveshje është nënshkruar më 11.03.2019, në një shumë totale prej 47,850,355.00 denarë me kompaninë inoficiale Park Air Systems. Më 8.02.2021, është nënshkruar Amendamenti nr. 2 që ka mundësuar vazhdimin e implementimit të marrëveshjes, si rezultat i vonësive të shkaktuara nga pandemia COVID-19. Në periudhën qershor-shtator 2022, janë përfunduar aktivitetet ndërtimore dhe instalimi i pajisjeve, si dhe SAT (Site Acceptance Test) dhe OAT (Operational Acceptance Test), sipas të cilave janë lëshuar certifikata me një shënim se aktivitetet minore për shkak të padisponueshmërisë së lokacionit në Solunska Glava do të realizohen gjatë gjysmës së parë të vitit 2024, kur pritet të kryhet pagesa e fundit.</p> <p>Realizimi i këtij projekti nisi në kuadër të Marrëveshjes për Kreditë nr. 44067, dhe vazhdoi në kuadër të Marrëveshjes së re për Kredi, nr. 53184.</p>	13 894 920,09
3.	Prokurimi, instalimi dhe aktivizimi në përdorim të një radarë të ri të mbikëqyrjes së dytësuar (Mode-S Enhanced Surveillance Ground Station Implementation).	<p>Ky sistem do të zëvendësojë sistemin e vjetër të radarit Thomson, duke rritur në të njëjtën kohë besueshmërinë e të dhënave radarike, të cilat ndikojnë drejtpërdrejt në kapacitetin dhe sigurinë e trafikut ajror në qiellin e Republikës së Maqedonisë së Veriut.</p> <p>Pas procesit të realizuar për blerjen në përputhje me rregullat e BERZH-it dhe pas marrjes së miratimit (No objection) nga BERZH-i, kompania Leonardo S.p.A. nga Italia u shpall fituese e tenderit. Nënshkrimi i kontratës për blerjen, instalimin dhe implementimin në përdorim të sistemit Mode-S u krye më 02.02.2022, pas të cilit filluan aktivitetet për realizimin e tij.</p> <p>Është kryer është një avans paraprake në përputhje me kushtet e kontratës, dhe aktivitetet janë në vazhdim sipas dinamikës të përcaktuar në kontratë. Gjatë tremujorit të tretë të vitit 2023, është realizuar trajnimi i personelit teknik të M-NAV në hapësirat e Leonardos, dhe janë vazhduar aktivitetet lidhur me planifikimin dhe dokumentacionin e projektit. Gjithashtu, Amendamenti nr. 1 i kontratës është gati në përgatitje për të lehtësuar realizimin efikas të aktivitetëve, duke përfshirë furnizimin e veçantë të sistemit dhe pjesëve rezervë pa implikacione financiare. Është parashikuar që komponenti projektues për sistemin e ri Mode-S të finalizohet gjatë tremujorit të dytë të vitit 2024.</p> <p>Realizimi i këtij projekti nisi në kuadër të Marrëveshjes për Kreditë nr. 44067 dhe do të vazhdojë në kuadër të Marrëveshjes së re për Kredi, nr. 53184.</p>	106 566 395,58
Gjithësej			283 559 315,67

4. PLANIFIKIMET E INVESTIMEVE TË KRYERA ME BURIMET E VETA

VLERA TOTALE: 66 297 000,00 ДЕНАРИ

	Emri i projektit/aktivitetit	Një përshkrim i shkurtër dhe statusi i realizimit	Buxheti parashikuar për vitin 2023
1.	Blerja, instalimi dhe vendosja në përdorim të pajisjeve DVOR/DME (Doppler Very High Frequency Omni directional Range/Distance Measuring Equipment) në aeroportin e Ohrit.	Duke marrë parasysh që pajisjet dhe sistemet kanë më shumë se 23 vjet në përdorim të vazhdueshëm për dhënie të shërbimeve të navigacionit ajror, dhe për të ruajtur një nivel të lartë të cilësisë, disponueshmërisë dhe kontinuitetit në ofrimin e shërbimeve, është e nevojshme të zëvendësohen pajisjet ekzistuese me të reja. Sistemi DVOR/DME është një mjet kombinuar radio navigacioni (dy farë radio dhe VOR) dhe siguron një shtrirje dhe fleksibilitet operacional maksimal me përdorimin e koncepteve për konfigurim modular dhe teknologji moderne.	44 772 000,00
2.	PBN vendim/ DME-DME koncept	Me blerjen e pajisjeve shtesë DME (Distance Measurement Equipment), do të mundësohet implementimi i konceptit DME-DME si pjesë e Planit Kombëtar për Implementimin e Navigacionit Bazuar në Performancë PBN (Performance Based Navigation). Me futjen e zgjidhjes PBN, do të mundësohet shfrytëzimi më efikas i aftësive të avionëve modernë në dhënie të shërbimeve të navigacionit ajror, pra përmirësimi i sigurisë, rritja e kapacitetit të hapësirës ajrore, si dhe reduktimi i harxhimit të karburantit, duke u kujdesur kështu. të ruajtjes së natyrës.	21 525 000,00
Gjithësej			66 297 000,00

5. STRUKTURA FINANCIARE E INVESTIMEVE

	TË ARDHURA SPECIFIKE	E REALIZUAR për vitin 2023	PLANIFIKUAR për vitin 2024	E REALIZUAR për vitin 2024	Analizë krahasuese e realizuar për 2024/realizuar për 2023 (%)	Analizë krahasuese e realizuar për 2024/planifikuar për 2024 (%)	Структурна анализа 2024 година (%)
	Të ardhurat operative						
1.	mbifluturime	1.183.718.231,44	1.191.475.600,50	0	0	0	0
2.	Shërbimet terminale	185.665.688,33	203.583.265,50	0	0	0	0
3.	Të ardhurat operative totale (1 + 2)	1.369.383.919,77	1.395.058.866,00	0	0	0	0
	Останати приходи						
4.	Останати услуги	13.661.855,29	12.300.000,00	0	0	0	0
5.	Të ardhurat totale të tjera (4)	13.661.855,29	12.300.000,00	0	0	0	0
6.	Të ardhurat totale (3 + 5)	1.383.045.775,06	1.407.358.866,00	0	0	0	0

¹ Për shprehjen e të ardhurave të realizuara për vitin 2023, për arsye se në momentin e përgatitjes së planit financiar për vitin 2024 ato ende nuk ishin të plotësisht të disponueshme, janë përdorur të dhënat aktuale deri më 30.09.2023. Për tremujorin e katërt të vitit 2023 janë përdorur të ardhurat e planifikuara nga plani financiar i Shoqërisë për vitin 2023.

	SHPENZIMET E SPECIFIKUARA	REALIZUAR për vitin 2023	PLANIFIKUAR për vitin 2024	REALIZUAR për vitin 2024	Analizë krahasuese e realizuar për 2024/realizuar për 2023	Krahasim i realizuarit për 2024 me planifikimin për 2024 (%)	Analizë e strukturës për vitin 2024 (%)

	Shpenzimet nga veprimtaria						
1.	Shpenzimet për punonjësit	891.303.012,00	1.031.050.000,00	0	0	0	0
2.	Shpenzimet e materialeve	80.062.967,91	122.000.000,00	0	0	0	0
3.	Shpenzimet jo-materiale	94.633.152,92	107.175.000,00	0	0	0	0
4.	Amortizim	45.000.000,00	72.246.000,00	0	0	0	0
5.	Shpenzimet totale operative (1 + 2 + 3 + 4)	1.110.999.132,83	1.332.471.000,00	0	0	0	0
	Shpenzime të tjera						
6.	Të tjera shpenzime operative	2.820.570,16	12.000.000,00	0	0	0	0
7.	Shpenzime financiare	17.887.793,19	35.000.000,00	0	0	0	0
8.	Totali i shpenzimeve të tjera (6 + 7)	20.708.363,35	47.000.000,00	0	0	0	0
9.	Totali i shpenzimeve (5 + 8)	1.131.707.496,18	1.379.471.000,00	0	0	0	0

"Për të shprehur shpenzimet e realizuara për vitin 2023, për shkak të faktit që në momentin e përgatitjes së Planit Financiar për vitin 2024 ende nuk ishin të plotësisht të disponueshme, janë përdorur të dhëna aktuale deri më 30.09.2023, ndërsa për tremujorin e katërt të vitit 2023 janë përdorur shpenzimet e planifikuara nga Planit Financiar i Shoqërisë për vitin 2023."

	KONTROLLI I KREDIVE	Shuma e bazës	Shuma e interesit	norma e interesit	shuma e anuitetit tremujor	Pagesa totale	Borxhi i mbetur	Interesi i mbetur	Kohëzgjatja (nga tek, GJ. vjet)
	KREDI TË SHKURTËRA								
1	Totali i kredive afatshkurtra (1)	0	0		0	0	0	0	
	KREDI AFATGJATE								

2	Kredi nga BERZH	170.938.884,69	1.513.660,60	3.75	4.419.888,95	23.734.198,18	565.584.328,01	0	0
3	Kredi nga Komercijalna banka	150.590.366,78	789.811,64	2.1	2.306.250,00	12.384.246,58	295.115.753,42	0	
4	Totali i kredive afatgjata (2)	321.529.251,47	2.303.472,24		6.726.138,95	36.118.444,75	860.700.081,44	0	
5	Gjithësej1 + 2)	321.529.251,47	2.303.472,24		6.726.138,95	36.118.444,75	860.700.081,44	0	

Baza është marrë me gjendjen 31.12.2022 e detyrimit të fondeve të tërhequra nga kredia dhe nga ajo gjendje janë llogaritur anuitetet tremujore. Mënyra e llogaritjes së anuiteteve sipas tremujorëve bëhet sipas tërheqjeve të fondeve nga linja e kredisë dhe gjatë vitit 2024 ato do të jenë të ndryshueshme, të cilat do të raportohen në baza tremujore në vitin 2024.